

Rapporter från Lagans Vattenråd

Ur innehållet:

- Sid 4 Statkraft – en kraftproducent i Lagans avrinningsområde
- Sid 5 Waggeryd Cell – massabruket som investerar för Lagan
- Sid 6 Två vattenkraftsanläggningar i Laholms kommun föremål för prövning
- Sid 7 Hotade arter i Lagan
- Sid 8 Notiser

Nr. 2
årgång 1

December 2015

Ett nyhetsblad med information från

Lagans Vattenråd

Bara vanligt vatten – Hur mår Storån?

I Storån har höga halter av metaller uppmätts. Vilka är de största källorna till dessa höga halter? Hur påverkar detta Bolmen – en sjö som är både dricksvattentäkt och värdefull för natur och fiske? För att försöka besvara de här frågorna har ett projekt påbörjats.

Text: Carin Lundqvist

Storån är det största tillflödet till sjön Bolmen. Området runt Storån har länge präglats av metallindustrier, vilket avspeglar sig både i vattnet i Storån och i sjöarnas sediment. Bolmen är dricksvattentäkt för mer än 500 000 personer och är nationellt särskilt värdefull för både natur och fiske. Det är därför viktigt att säkerställa en god vattenkvalitet.

De mest påverkade delarna av Storån rinner från sjön Flaten, genom tätorterna Hillerstorp och Forsheda, och mynnar i Hammargårdsviken i norra Bolmen. De höga metallhalter som uppmäts i Storån kan påverka ekologin i såväl Storån som Bolmen. Vid den senaste statusklassningen inom vattenförvaltningen bedömdes Storån nedströms Flaten ha måttlig ekologisk status på grund av zink.

För att minska transporten av metaller i Storån till Bolmen behöver de mest betydande källorna åtgärdas. För att ta reda på vilka dessa är så startades projektet Storån – Bolmen.

Projektet samfinansieras av Lagans vattenråd, Sydvas och Länsstyrelsen. Regelbunden provtagning av metaller sker idag inom den samordnade recipientkontrollen (SRK) på fyra lokaler i Storån. För att bättre kunna ringa in påverkanskällorna utökas denna provtagning under ett år med ytterligare provtagning i Storån och dess biflöden, i grundvatten samt i ytvatten och sediment från Bolmen. Förutom metaller analyseras utvalda organiska ämnen i några lokaler samt i sediment i Bolmen.

Efter avslutad provtagning kommer resultaten utvärderas och lämpliga åtgärder föreslås. Preliminära resultat

visar att transporten av zink och krom är mycket hög från mindre biflöden till Storån samt att halterna av krom, koppar och nickel är betydligt högre i de nedre delarna av Storån jämfört med halterna i de övre mer opåverkade områdena. Slutresultatet av projektet kommer att redovisas på Lagans vattenråds årsstämma 2016. ●

Foto: Camilla Zilio

Foto: Laholms kommun

Vad ska vi ha Lagan till?

Roland Gottfridsson Ysby,
ordförande i Lagans vattenråd

Lagan är en av de mest utbyggda åar för vattenkraftsproduktion. Det är inte många meter fallhöjd som inte utnyttjas i Lagans huvudfåra.

Vattenkraften är fortfarande lika viktig elproducent som för 100 år sedan. Idag är den även viktig för att balansera elproduktionen från Vindkraftverken. Skall vi nå målen att vara fosilfria i framtiden, då behövs Lagan som en viktig elproducent.

Sedan finns det de som vill återställa Lagan, slopa Kraftverken nedströms Smålandsgränsen. Men före kraftverksutbyggnaden kom ytterst få laxar längre än till Karsefors. Så det vara bara i Laholm och Karsefors som man löste in laxfisket.

Jag har svårt att kunna tänka mig att slopa de idag mycket vackra sjöar som kraftverksdammarna är. Hur skulle det se ut om den vackra Hjärtneredssjön tömdes på vatten. Idag är denna sjö ett paradiset för det rörliga friluftslivet.

Jag tycker vi skall acceptera dessa förutsättningar som finns idag och jobba med att förbättra vattenkvaliteten utifrån detta. ●

En Samlad Åtgärdsplan för Vatten

Text: Anna Langhelle

I ett projekt som heter **Samlad Åtgärdsplan Vatten** arbetar vi på Länsstyrelsen i Jönköping under 2015 och 2016 med att ta fram en samlad plan för alla vattenåtgärder oavsett miljöproblem. Planen tar sitt avstamp i huvudsak i vattenförvaltningen, miljömålen och art- och habitatdirektivet, och syftet är att tydliggöra och kommunicera Länsstyrelsens prioriteringar för framtida åtgärdsarbete i vatten. Målet är att ta fram ett underlag som kan användas av flera olika aktörer som jobbar med vattenåtgärder.

Åtgärdsarbete i vatten är ju inget nytt och gjordes ju även långt innan vattendirektivet var påtänkt. Med vattenförvaltningen började dock ett mer systematiskt arbetssätt där vi med utgångspunkt i våra vattenförekomsternas status, påverkan och miljöproblem, har föreslagit vilka åtgärder som behöver vidtas.

Snart har vi nya åtgärdsprogram från vattenmyndigheterna på plats, och samtidigt finns regionala åtgärdsprogram för vattnets miljömål. Alla dessa planer och program, och ändå ställer vi oss ofta frågan: Var ska vi börja och med vad?

För att kunna svara på den frågan såg vi på Länsstyrelsen i Jönköping ett behov av att hantera och prioritera våra åtgärder i en annan skala än vattenförekomstens eller huvudavrinningsområdets. I projektet Samlad Åtgärdsplan för Vatten började vi därför med att dela in länet i 62 delåtgärdsområden (som utgörs av större delavrinningsområden).

Delåtgärdsområdena har vi sedan prioriterat utifrån hur stora naturvärden som finns och hur stora miljöproblemen är i området. Utfallet av detta ser ni i kartan där mörkare blå färg betyder högre prioritet. Med start i de mest prioriterade åtgärdsområdena har vi sedan formulerat vilka målen är, baserat på kraven i framförallt Vattenförvaltningen, Miljömålen och Art- och habitatdirektivet.

De åtgärdsförslag som finns framtagna ska nu prioriteras utifrån hur

Några av målen för åtgärdsområde Bolmen:

Fisk och bottenfauna påverkas inte av försurning i Lillasjö, Mjösjöbäcken och Dannäsån

God råvattenkvalitet i Bolmen och Dannäs (grundvatten)

God status för Särskilt förorenande ämnet zink i Bolmen

Hållbara fiskbestånd som kan nyttjas av yrkes- och fritidsfisket i Bolmen

Livskraftiga bestånd av skyddsvärda arten sik i Bolmen

Observera att det finns fler mål

viktiga de är för att nå de uppsatta målen. Ett arbete som förväntas vara klart i april 2016.

Målet är att vi efter projektet bland annat ska kunna presentera:

- ✕ De mest prioriterade åtgärderna för länet/kommunen/ avrinningsområdet
- ✕ De mest prioriterade åtgärderna inom ett åtgärdsområde
- ✕ De mest prioriterade åtgärderna per miljöproblem

Vi på Länsstyrelsen i Jönköping ser fram emot, att under senare hälften av 2016, träffa kommuner och vattenråd och föra en dialog om våra förslag på prioriteringar. Om projektet faller väl ut hoppas vi att intresse finns för att ta fram en samlad åtgärdsplan för hela Lagan (och även andra avrinningsområden). ●

Årsmötet hölls i Hillestorp

Anslutningen till årsmötet i Hillestorp var relativt gott, men kan ännu bättre i framtiden.

Förutom sedvanliga mötesförhandlingar klargjorde bland andra Alf Engdahl från Medins Biologi AB vad recipientkontrollen egentligen handlar om, länsstyrelsens beredningssekretariat informerade om modern fiskevård och det redogjordes för ytterligare en del andra intressanta frågor. Efter lunch bjöds deltagarna på en bussrundtur med inriktning på vattenvård i ett vårvackert Hillestorp. ●

Sekreteraren reflekterar

Text: Nile-Erik Linnér

Här kommer den andra utgåvan av vårt nyhetsbrev. Hoppas

Du känner dej nöjd med de artiklar som finns i nyhetsbrevet, och som jag nämnde i föregående brev så är målet att vi så mycket som möjligt skall distribuera den i digital form, och då behöver vi din e-postadress.

Vattenrådet lämnade i våras yttrande till Vattenmyndigheten över åtgärdsplanen för de kommande sex åren, när jag går in på Vattenmyndighets hemsida och ser vilka som lämnat yttrande i Västerhavets vattendistrikt, så ser man att det bl.a saknas kommuner. Det är mycket få FVOF som lämnat synpunkter, man kan fråga sig om det var för komplicerat eller om det är tidsbrist.

Under hösten har jag haft möjlighet att vara på olika informationsdagar bl.a Länsvattendagen i F-län med mycket bra information om vad som sker i länet. Det borde varit lite mer

vattenråd och fiskefolk där. Nästa begivenhet var vattendagarna i Växjö.

Vi hälsar alltid nya medlemmar välkomna, därför är det glädjande att vi har fått Flatens FVOF som ny medlem. För vattenrådet pågår nu planeringen för verksamheten 2016 och mycket vad man önskar göra kan falla på finansieringsfrågan.

Har Ni frågor, idéer eller önskar Ni att vi skall komma och informera på ett möte, så hör av Er. Nu har vi en månad kvar till solen vänder och vi går mott ljusare tid, och med det önskar jag en god Julhelg & Gott Nytt År. ●

Espenäsmossen

Länsstyrelsen i Kronobergs län, har lämnat Södra förlängning av bearbetningskoncessionen för mossen. ●

Provfisken i Lagan 2015

Text: Henric Linge,
Länsstyrelsen i Kronobergs län

Länsstyrelsen har genomfört provfisken i Rammsjön och Stavsjön inom Lagans avrinningsområde.

Båda dessa sjöar är referenssjöar där man kan se den naturliga utvecklingen i ett vatten som inte kalkas mot försurning. Stavsjön norr om Hinneryd har varit fisktom sedan många år och var så även 2015. Rammsjön ligger i Årshultsmyrens naturreservat. Här genomförs provfisken vart tredje år. Båda sjöarna är försurade. Bilden visar ekologisk status i fisksamhället i Rammsjön. Endast abborre och gädda finns i sjön.

Provfisken efter öring har också genomförts på sex platser. I Vänneån vid Fagerdala och Kåpsjöbäcken. I Krokån vid Tället och Ålakistebäcken. I Bolmentillflödena Lidhultsån och i Björkönaån. Föryngring av öring fanns på alla lokaler och var bäst i Vänneån vid Fagerdala. Höga flöden i framförallt Vänneån minskade fångstbarheten. ●

Statkraft – en kraftproducent i Lagans avrinningsområde

Vattenkraften har under flera sekler sört för att hushåll, kvarnar, smedjor och idag fabriker fått kraft till sin produktion. Sedan drygt hundra år har denna kraft varit elkraft från vattenkraftstationer.

Text: Jarl Andersson, Statkraft Sverige

Statkraft Sverige AB äger sedan 2009 18 av totalt 50 kraftstationer i Lagans avrinningsområde. Den totala elproduktionen i Lagan är drygt 600 GWh/år. Statkraft som är den dominerande producenten står för 95 % av produktionen. De första kraftstationerna byggdes mellan åren 1907-1910 och var starten på Sydsvenska Kraftaktiebolaget som så småningom blev Sydkraft, Båkab Energi, Eon och idag Statkraft Sverige AB.

Skeen 1954

Lagan är det vattendrag i södra Sverige som har störst medelvattenföring och störst magasin. Statkraft reglerar huvudsakligen vattnet i Lagan via tre "tappningsställen", Os reglering vid utloppet från sjön Flåren, Ingelstad vid utloppet av sjön Vidöstern och Bolmaryd vid utloppet av sjön Kösen. Uppströms Kösen ligger södra Sveriges största vattenmagasin, sjön Bolmen, som rymmer 240 miljoner kubikmeter vatten. Att ha rådigheten över detta vatten ger Statkraft möjlighet att utnyttja vattnet på ett i det närmaste optimalt sätt. Vi har att följa de vattendomar som finns för respektive sjö, magasin och kraftstation och vi planerar produktionen utifrån magasinens nivåer, årstid och väderprognoser. För att

ytterligare förbättra vår prognostisering har vi i de områden där SMHI saknar väderstationer installerat egna. Övervakning och reglering av kraftstationer och magasin sköts sedan 2013 från driftcentralen vid Statkrafts Regionkontor i Sollefteå.

Våra kraftverk finns mellan Långö i norr vid Vrigstadsåns utlopp i sjön Rusken ner till Laholms kraftstation. En sträcka på 18 mil. Fallhöjden från Långö ner till Laholm är 190 m. Storleken på våra kraftstationer skiljer sig åt en hel del, Långö som är en av de minsta kraftstationerna producerar 3,6 GWh/år och Karsefors som är det största producerar 130 GWh/år.

Karsefors 1930

Utöver kraftstationerna med tillhörande dammar har Statkraft även ansvar för mer än 10 kilometer invallningar, diken och pumpstationer i Sjöarna Bolmen och Furen & Flåren. Pumpstationerna avvattnar de intilliggande arealerna.

I Södra Sverige är det Kraftverksgrupp Laholm som sköter Statkrafts anläggningar. Bemanningen i kraftverksgruppen är 29 personer fördelat på två drift- och underhållsgrupper, en grupp stationerad i Laholm och

en grupp stationerad i Ljungby. I Laholm finns också teknikavdelning, fiskodling samt utställning och administration.

Åldern på Statkrafts stationer i Lagan är från 57 år upp till 106 år. Medelåldern på kraftstationerna i Kraftverksgrupp Laholm är 83 år. Det är den högsta medelåldern i någon kraftverksgrupp i Statkraftkoncernen. Sedan Statkraft tog över ägarskapet 2009 har vi arbetat med att planera för framtida upprustningar och ombyggnationer av de gamla stationerna.

Knäred Övre 1910

En viktig men kostsam anläggningsdel är upprustningen av våra dammar som ligger i anslutning till varje station. Då Lagan rinner igenom relativt tätbefolkade områden är ett flertal av dammarna högt klassade säkerhetsmässigt. Det medför högre upprustningskostnader på grund av högre konstruktions- och övervakningskrav. På de äldsta kraftstationerna beräknas damm-upprustningarna kosta mer än 100 mkr/station. De stationer som nu varit i drift i över 100 år kommer att byggas om inom de närmsta 15 åren. Eftersom byggnaderna byggdes när betonggjutningstekniken och betongen var >.....

Waggeryd Cell – massabruket som investerar för Lagan

Waggeryd Cell AB har producerat BCTMP massa i mer än 26 år. Denna massatyp karakteriseras av högt vedutbyte där ca 95 % av veden förädlas till pappersmassa.

Text: Julia Törnberg, Waggeryd Cell

Waggeryd Cell AB har producerat BCTMP massa i mer än 26 år. Denna massatyp karakteriseras av högt vedutbyte där ca 95 % av veden förädlas till pappersmassa, denna massatyp används i huvudsak för produktion av olika kartongkvaliteter där man har behov av hög bulk och styvhet. Vid bruket producerades tidigare sulfatmassa som ger en högre belastning till recipienten eftersom bara ca: 50 % av veden förädlas till pappersmassa medan den resterande delen av fibermaterialet måste återvinnas. Produktionen av sulfatmassa stoppades 1983 medan Waggeryd Cell startade produktionen av CTMP massa 1989.

Företaget är helägt av ATA-koncernen som är en stor svensk tillverkare av sågade trävaror. Råvaran till fabri-

ken utgörs av sågverksflis som främst kommer från sågverk inom ATA-koncernen. Stora investeringar genomförs kontinuerligt i hela bolaget. Den senaste stora planerade investeringen som är i full gång är satsningen på en fastbränslepanna som ska vara i drift under 2016. För att vara i framkant är det mycket viktigt för bolaget att investera i vattenreningen. CTMP processen förbrukar förhållandevis lite vatten men det vatten som används tas från Lagan och efter att vattnet har tvättat massan i fabriken så passerar det företagets interna biologiska reningsverk innan vattnet når Lagan igen via Stödstorpsån.

Waggeryd Cell producerade vid starten för drygt 26 år sedan totalt 55 000 ton massa. Nu ligger produktionstakten på 150 000 ton. Bolaget har ett miljötillstånd att producera 175 000 ton massa som företaget erhöll i maj år 2011. Vid ansökan av tillståndet på 175 000 ansökte bolaget om oförändrade villkor, vilket innebär att företaget påverkar Lagan med samma eller mindre belastning vid 175 000 ton produktion som vid bolagets första tillstånd på 60 000 ton. Fyra tillståndsansökningar för utökad produktion har genomförts sedan 1998.

Vid varje tillståndsansökan har bolaget ansett att det varit en självklarhet att bolaget inte skulle påverka Lagan mer trots att produktionen skulle ökas. Bolaget valde istället att investera ordentligt i vattenreningen. Investeringar som genomförts är utökad kapacitet i den biologiska reningen, installation av ett termofilt försteg, utökad kapacitet i centri-

fugen och även i inköp av on-line instrument på många positioner. När on-line instrumenten får analysresultat som skiljer sig från normal drift larmar mätarna och justeringar i driften justeras per automatik, alternativt kan operatörerna göra ändringar som gör att driften av reningsverket optimeras.

Dessa on-line instrument ger oss mycket bra kunskap och förutsättningar att optimera reningsverket och på så sätt belasta Lagan minimalt med organiskt material och närsalter i form av kväve och fosfor. Denna investering i on-line instrument har gett företaget högre kunskap i driftoptimering av reningsverket.

Waggeryd Cell har varit medlem sedan början av 90-talet i Lagans vattenvårdsförening som sedan bildade Lagans vattenråd. Sedan ett flertal år har företaget varit med i styrelsen och från 2008 har jag personligen varit styrelsemedlem och representerat Waggeryd Cell som företag. Det arbete som Lagans vattenråd lägger ner betyder mycket för oss som företag. Den mätningen som genomförs i Lagan varje månad ger oss bra kontinuerlig information och betydande bakgrundsinformation i vårt arbete

Då vi som företag lägger ner mycket pengar, tid och engagemang för att bedriva vår verksamhet så bra som möjligt för att påverka Lagan minimalt så är det bra att få bekräftelse på att Lagan mår bättre och bättre med tiden. Den möjligheten hade inte funnits om inte Lagans vattenråd hade bedrivit sin verksamhet. ●

► sämre kommer ombyggnaderna att bli omfattande och vissa av stationerna måste rivas och ersättas av nya stationer. I de "nyare" stationerna sker kontinuerliga upprustningar vilket innebär att vattenvägar, luckor, intag, turbiner, generatorer, ställverk och el & kontrollutrustningar renoveras eller byts ut.

Statkraft ser sig som en långsiktig ägare av kraftstationerna i Lagan. De kommande åren är utmanande för verksamheten då investerings-behovet är stora och energipriserna låga. Olika utredningar av myndigheter som pågår och EU:s ramvattendirektiv kommer också att påverka den framtida verksamheten. ●

Två vattenkraftsanläggningar i Laholms kommun föremål för prövning

Hos Mark- och miljööverdomstolen är nu två vattenkraftsanläggningar i Laholms kommun föremål för prövning. Det gäller Allareds mölla och Horsabäcks kvarn i Laholms kommun.

Text: Annie Jakobsson, Länsstyrelsen i Halland

Smedjeån uppströms Skönhultsbro. Foto: Länsstyrelsen, Viveka Strand

Ärendena rör överklagande av Vänersborgs tingsrätts domar, angående föreläggande att söka tillstånd till vattenverksamhet.

I regleringsbrevet 2012 fick länsstyrelserna i uppdrag (Rb 57) att utöva ökad tillsyn enligt miljöbalken av vattenverksamheter med fokus på kraftverk, dammar och vattenreglering. Länsstyrelsen i Hallands län prioriterade därefter ett antal vattenanläggningar/-verksamheter för vidare tillsynsinsatser.

Länsstyrelsen förelade verksamhetsutövare, vid bland annat Allareds mölla samt Horsabäcks kvarn i Laholms kommun, om att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken då tillstånd saknas för dessa anläggningar.

Allareds mölla, har tidigare varit föremål för begäran om tillsyn vid flertal tillfällen då den naturliga åfåran torrlagts. Länsstyrelsen har bedömt att den skada som verksamheten orsakar på fisk- och naturvärden är av allvarligt slag, varför ett upphörande eller en prövad reglering av vattenavledning bedöms som väl motiverat.

Horsabäcks kvarn ligger i Smedjeån,

vilken har pekats ut som ett särskilt värdefullt vattendrag ur nationellt perspektiv och ån utgör en viktig livsmiljö för ett antal hotade arter som t.ex. havsnejonöga och ål. Länsstyrelsen valde därför ut Smedjeån och de tillståndslösa vattenanläggningarna där för sina tillsynsinsatser inom ramen för uppdraget enligt Rb57. Valet gjordes i syfte att få till stånd relevanta villkor och regleringar vid kraftverken så att fortsatta skador på fisk- och naturvårdsintressen knutna till ån ska kunna motverkas och begränsas.

Länsstyrelsens båda förelägganden rörande Allareds mölla samt Horsabäcks kvarn upphävdes, efter verksamhetsutövarnas överklaganden, av Vänersborgs tingsrätt.

I fallet Allareds mölla anser tingsrätten att urminneshävd kan åberopas, trots att den tillståndspliktiga verksamheten är avledande av vatten för turbindrift och att det inte har gjorts gällande att verksamheten har tillståndsprövats när turbinen (enligt uppgift från verksamhetsutövaren) installerades under 1900-talets första hälft. Dessutom anser domstolen att påverkan på fiskintresset är begränsad.

Föreläggandet mot verksamhetsutövare vid Horsabäcks kvarn ansåg tingsrätten var mer ingripande än vad som behövs. Skälet till detta var att domstolen bedömer att den verksamhet som bedrivs inte kan anses laglig till följd av urminnes hävd, men att dämnet får anses laglig samt att anläggningen kompletterats med en fiskväg genom vilken det enligt uppgift alltid släpps vatten. Tingsrätten ansåg därför att tillstånds/laglighetsprövning av anläggningen sannolikt inte skulle medföra någon beaktansvärd förändring varken vad gäller driften eller anläggningarnas utseende.

Länsstyrelsen anser att tingsrättens domar står i strid med gällande rättspraxis och att domstolen genom sina domar har föregripit tillståndsprövning eller lagligförklaring av anläggningarna. Tingsrättens domar innebär att tillsynsmyndigheten får svårigheter att bedriva tillsyn på anläggningar eftersom vattenregleringsbestämmelser och andra slags villkor saknas.

De ofullständigt utredda vattenverksamheterna och försvårandet av tillsynen medför påtagliga risker för fortsatta skador på allmänna intressen. Detta gäller inte enbart i de nu aktuella fallen, utan för ett stort antal anläggningar i Halland och resten av landet om tingsrättens dom inte ändras.

Verksamhetsutövarna bedriver tillståndspliktig vattenverksamhet utan tillstånd och länsstyrelsen har i båda dessa fall gjort bedömningen att det finns fog för föreläggande om att ansöka om tillstånd. Länsstyrelsen överklagade därför tingsrättens dom och Mark- och miljööverdomstolen har meddelat prövningstillstånd, vilket innebär att ärendena nu tas upp i högsta instans och länsstyrelsen hoppas att kommande domar kommer att ge en bra vägledning för det fortsatta tillsynsarbetet. ●

Hotade arter i Lagan

I Lagan finns de hotade arterna flodpärlmussla, flat dammussla och havsnejonöga. För att dessa arter skall kunna reproducera och föröka sig krävs åtgärder.

Text: Elisabeth Thyrell, Länsstyrelsen i Halland

2013 inventerades stormusslor översiktligt nedströms kraftverket i Laholm med hjälp av dykare.

Sträckan som inventerades var ca 25x25 meter och här återfanns flodpärlmussla, flat dammussla och allmän dammussla. Fynd av flat dammussla är i Halland sedan tidigare bara känt i Viskan med biflöden. Totalt observerades ca 50 stycken levande flodpärlmusslor samt flera skal. Flodpärlmussla finns även uppströms kraftverket i Laholm.

Flat dammussla ingår i kategorin (NT) missgynnad och flodpärlmussla är starkt hotad (EN) enligt rödlistningsbedömningen 2015. Ingen naturlig reproduktion av flodpärlmussla sker idag och musslorna är känsliga för flödesförändringar.

För att flodpärlmussla skall kunna överleva och föryngra sig krävs att laxen tillåts reproducera sig på naturlig väg. Detta innebär bland annat att det behövs en minimitappning i de gamla åfårorerna samt en fiskväg i Laholm. Lagan har historiskt sett varit ett av de vattendragen med mest flodpärlmussla i landet.

Havsnejonöga har inventerats 2008 och 2015 i Lagan. Sträckan som inventerats löper från udden vid Skansholmen och uppströms till luckorna i den norra fåran. Vid besöket 2008 noterades 5 lekpropar av havsnejonöga och en död havsnejonögonhane. År 2015 gick det inte att inventera på grund av grumligt vatten och det är oklart om havsnejonöga klarat av att leka pga kraftiga flödesfluktuationer.

Havsnejonögat är enligt rödlistningsbedömningen 2015 Nära hotad (NT). Resultaten visar att det stiger havsnejonögon för att leka i Lagan men reproduktionen bedöms som dålig eftersom vattenregimen i vattendraget är mycket ojämn. Kraftiga fluktuationer i

Stormusslor inventerades 2013 vid grundområdet mitt emot restaurang Gröna Hästen och Teckningsmuseet. Foto: Per Ingvarsson

Havsnejonöga. Foto: Nils Ljunggren

flöde innebär sannolikt en kraftig stress på nejonögelarver och 2008 fann man vid elfiske inga larver trots optimalt bottensubstrat.

Potentialen för havsnejonöga och flodpärlmussla i Lagan är mycket stor om åtgärder vidtas.

Flodpärlmussla och havsnejonöga är paraplyarter vilket innebär att åtgärder som gynnar dessa arter gör nytta för många andra vattenlevande organismer. ●

Urval av stormusslor i Lagan 2013. Flodpärlmusslor (6 st), allmän dammussla (1 st, överst till vänster) flat dammussla (1 st, mitten). Foto: Per Ingvarsson

Kattegatts Kustvattenråd

En samverkansorganisation för vattenråden vars vattendrag mynnar i Kattegatt, vi har nu i höst haft två träffar, tidigare har samverkan skett mellan vattenrådet i Halland. Det är positivt att dessa träffar nu har återupptagits. ●

www.regionhalland.se/kustvattenrad

Notiser

Rapport från Bolmengruppen

Vid möte med Bolmengruppen tog Miljöprojekt runt Storån upp huvudparten av tiden för mötet (se separat artikel).

Frågeställningen nu är, hur arbeta vi vidare efter projektet slutredovisats, man kan konstatera allt ta tid, vad finnes pengar till det fortsatta arbetet i området. Lämnades också rapport om Sydvattens fortsatta arbetet med vattenskyddsområde för Bolmen, efter dialogmötena har viss justering skett av vattenskyddszon och diskussion förs i södra delen om skyddsavstånd. ●

Översvämningsrisker i Värnamo tätort

Länsstyrelsen i Jönköpings län har nu tagit fram en riskhanteringsplan för Värnamo.

Syftet med planen är reducera konsekvenserna av omfattande översvämningsplaner, vattenrådet ser målen som anges i planen relevanta och rimliga. ●

Store mosse exploateras inte

Länsstyrelsen i Östergötlands län har meddelat att man avslår Ryd Torvs ansökan om tillstånd för täktverksamhet på de aktuella fastigheterna i Store mosseområdet. Som meddelades i artikel i förra utgåvan av Rapporter från Lagans Vattenråd, var styrelsen för Lagans Vattenråd starkt kritiskt mot den aktuella ansökan. ●

Sanering av Färsjön

Samråd har varit beträffande sanering av Färsjön i Dörarp. Processvatten och spill från en ytbehandlingsverksamhet har förorenat sediment och ytvatten i Färsjön och bäck.

Vattenrådet ser positivt på att en sanering sker, men skickade med olika synpunkter i sitt yttrande, sjön bör avvägas, invallningen skall klara höga flöden, hur påverkas fisksamhället i sjön och utanför bäckmynningen i Vidöstern. ●

LOVA, sista ansökan 15 januari 2016.

Halland, Jönköping och Kronoberg

Upphandling

av Recipientkontrollen i Lagans vattensystem 2016-2019-.

Anbudsfrågan lämnades ut i juli månad. Tre intressenter inkom med anbud: Medins Havs- och vattenkonsult AB, Ekologgruppen i Landskrona AB och Calluna AB.

Lägsta anbud lämnades av Medins på 2. 642 319:-. Vid styrelsemöte den 4 sept tilldelades Medins Havs- och vattenkonsult AB recipientkontrollen. Det är samma företag som har kontrollen i dag. ●

Vattendirektivet

Senast den 2 december ska besluten om åtgärdsprogram vara fattade av landets fem vattendelegationer, på begäran av Jordbruksverket och nio kommuner har regeringen lovat att det skall göras en politisk prövning av rimligheten i de föreslagna vattenvårdsåtgärderna och deras finansiering, där är det tidsnöd. ●

Vill du ha fler Rapporter?

Rapporter från Lagans Vattenråd produceras och ges ut av Lagans Vattenråd.

Nya medlemmar
hälsas välkomna!
Kontakta oss!

Målet är att publicera två "Rapporter" per år.

Den som är intresserad av att fortsättningsvis erhålla "Rapporter" digitalt uppmanas att sända ett e-postmeddelande med rubriken "Önskar Rapporter" till:
nilserik.linner@tele2.se

Vi är också intresserade av synpunkter och förslag till innehåll.

Lagans Vattenråd

Ordförande Roland Gottfridsson

Ysby Brödåkra
312 94 Laholm
Tel: 0430-62106

E-post:
roland.gottfridsson@laholmsbredbandsbolag.se

Sekreterare & kassör Nils-Erik Linnér

Lagans Vattenråds sekretariat
Angelstad-Rya 1
341 94 Ljungby
Tel: 0372-21005
E-post: nilserik.linner@tele2.se

www.lagansvattenrad.se

Produktion: M. Mankert Kommunikation AB
Grafisk form och tryck: JOMA GP